

NATURCENTRUM AB

Återinventering av groddjur, Skra bro etapp 3, Göteborgs stad

Naturcentrum projekt 2364 – Groddjursinventering
Rapport 2020-06-30

Uppdragsgivare

SWECO Society AB

Uppdragsgivarens kontaktperson

Johanna Ek

Tel. 070-811 83 02

johanna.ek@sweco.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB

Strandtorget 3

444 30 Stenungsund

Tel. 010-220 12 00

ncab@naturcentrum.se

Projektleddare, inventering och rapport

Johan Ahlén

Tel. 010-220 12 04

johan.ahlen@naturcentrum.se

Granskning: Andreas Malmqvist

Kartmaterial

Erhållet från uppdragsgivaren

Omslagsbild

Småvatten 7, uppe på berget mellan Trulsegård och Bygården, Kvisljungeby.

Foton i rapporten

Johan Ahlén

Denna rapport bör citeras

Ahlén, J. 2020. Återinventering av groddjur, Skra bro etapp 3, Göteborgs kommun. SWECO Society AB/Naturcentrum AB.

Innehåll

Sammanfattning	4
Uppdrag och bakgrund.....	5
Metodik.....	6
Resultat	7
Redovisning av småvattnen	8
Referenser	14

Sammanfattning

Ett antal småvatten som inventerats våren 2013 besöktes åter 2020 för att utröna om några ytterligare arter förekom eller om ytterligare några lekmiljöer fanns. De arter som påträffades överensstämde mycket väl med inventeringsresultatet 2013. Inga särskilda förändringar av hänsyn eller hantering i tillståndprocesser föranleddes av inventeringen.

Uppdrag och bakgrund

Naturcentrum AB har, på uppdrag av SWECO Society AB, återinventerat ett område med småvatten i trakten av Kvisljungeby, Trulsagård och Skra bro som underlag för detaljplanering av området Skra bro etapp 3.

Området inventerades under våren 2013 av Naturcentrum (Ahlén och Svedholm 2013). Den inventeringen omfattade ett betydligt större område. Inom det nu aktuella området redovisades 4 inventerade lokaler. Under hösten 2019 kartade SWECO Society småbiotoper i samma område och pekade då ut 10 småvatten och våtmarker. Detta ledde till att en kompletterande groddjursinventering och återinventering beställdes.

Inventeringsområdet (röd och blå avgränsning) med SWECO:s utpekade småvatten (blå punkter). Vid inventeringen 2013 beskrevs nummer 1, 3 och 7 samt Kvisljungebybäcken/Låssbybäcken som går i nordsydlig riktning genom området, omedelbart öster om småvatten 4 och 5. 2020 genomsöktes också området i söder med blå begränsningslinje efter möjliga grodvatten.

Vid inventeringen 2013 noterades följande arter:

Småvatten	Arter
1	inga
3	åkergroda, större vattensalamander, mindre vattensalamander
7	åkergroda, vanlig groda
Kvisljungebybäcken/Låssbybäcken	åkergroda

Metodik

Samtliga vattenmiljöer besöktes dagtid för bedömning av förutsättningar, för inventering och som förberedelse inför ytterligare inventeringsbesök nattetid. De småvatten som vid dagbesöket bedömdes ha förutsättningar för groddjurslek besöktes så nattetid under april. I maj besöktes de småvatten som bedömdes ha förutsättningar för vattensalamandrar åter.

Området som på kartan markerats med blå begränsningslinje genomgicks också vid det första dagbesöket i syfte att utröna om ytterligare möjliga lekvattnen fanns där.

Förutsättningar för groddjur bedömdes primärt utifrån tillgänglig mängd vatten men också andra faktorer såsom ljusförhållanden, uttorkningsrisk, förekomst av grunt vatten etc. För leken kräver de flesta groddjur ett djup på minst någon decimeter och gärna tillgång till såväl djupare som grundare partier. Många småvatten kan, till exempel under höstregn, se mycket bra ut, men under en normal vår, när vattnet hunnit sjunka undan något, kan de vara för torra eller ha för lite vatten. Under extremt regniga vårar kan även dessa fungera som lek-miljöer, förutsatt att vattnet blir kvar i dem tillräckligt långt in på våren och sommaren.

Datum	Besökta småvatten	Syfte
6/4	samtliga	groddlek dagtid, rekognosering inför nattbesök
15/4	1, 3, 7, 9, 10	groddlek nattetid
8/5	1, 3, 7, 9	vattensalamandrar

Vid både dag- och nattbesök följdes småvattnens stränder och stopp gjordes under någon halvminut ungefär var femte meter. Hela tiden noterades antal

romklumpar och individer av olika arter. Nattetid användes en stark pannlampa för att det skulle vara möjligt att se ner i våtmarkernas vatten.

Denna metod ligger i linje med vad som föreslås i bland annat åtgärdsprogram för större vattensalamander (Naturvårdsverket 2007) och Naturvårdsverkets undersökningstyp för övervakning av större vattensalamander (under programområde Våtmark).

Resultat

Inventeringsresultatet var mycket likt situationen 2013. De flesta småvatten som pekades ut vid fältbesök hösten 2019 men inte fanns med i redovisningen från 2013 höll heller inte nog med vatten 2020.

Småvatten	Redovisat 2013	Vattentillgång 2020	Inventerat 2020 groddor	Inventerat 2020 salamandrar
1	X	God	X	X
2		Otillräcklig		
3	X	God	X	X
4		Otillräcklig		
5		Otillräcklig		
6		Otillräcklig		
7	X	God	X	X
8		Otillräcklig		
9		Tillräckligt 2020, för lite vatten 2013	X	X
10		Knappt tillräckligt 2020, men undersöktes ändå. För lite vatten 2013	X	

Småvattnen 9 och 10 bedömdes vara för torra 2013, men i viss mån värda att undersökas 2020, dock utan fynd av groddjur (sannolikt var andra faktorer, såsom till exempel beskuggning, betydelsefulla). I området med blå begränsningslinje hittades inga småvatten med förutsättningar för groddjur vid genomgången som gjordes vid det första fältbesöket.

Fynden under 2020 var mycket lika de som gjordes 2013, vilket indikerar att populationerna och sannolikt därmed även förhållandena var relativt lika. Samma arter konstaterades i de olika småvattnen, och liknande antal individer noterades.

Små- vatten	Arter 2013	Arter 2020
1	inga	inga
3	åkergroda, större vattensalamander, mindre vattensalamander	åkergroda, större vattensalamander, mindre vattensalamander
7	åkergroda, vanlig groda	åkergroda, vanlig groda
9	inga	inga
10	inga	inga

Områden med goda förutsättningar för övervintring finns spritt i större delen av inventeringsområdet, med undantag för åkermarkerna. I övrigt finns det gott om bra, lite fuktiga platser i skogen och i brynen.

Redovisning av småvattnen

Här beskrivs de inventerade småvattnen. De som vid inventeringen bedömdes ha för lite vatten ser alla ut att ha haft en tydlig och rejäl vattenspegel tidigare i vintras/vårvintras.

Småvatten 1, vid vägen vid Kvisljungeby

Småvatten 1

En håla i kanten av skogen, kanske uppdämd av vägen. Stora mängder ris låg här både 2013 och 2020. Inget av inventeringsåren observerades några groddjur här.

Småvatten 2. En sänka som tidvis håller vatten. Dock ej våren 2013 eller våren 2020.

Småvatten 2

En liten sänka i sluttningen ner längs vägen mot Bygården. Under inget av inventeringsåren fanns här tillräckligt mycket vatten för att grodlek skulle kunna äga rum.

Småvatten 3. Damm vid Bygården.

Småvatten 3

En damm med delvis stensatt innerkant invid Bygården.

Vid båda inventeringstillfällena fanns här större vattensalamander, mindre vattensalamander och åkergroda. Spel av 2 åkergrodor observerades, rom, ett tiotal klumpar (sannolikt av åkergroda) och 9 exemplar av större vattensalamander samt 5 mindre. Antalen var generellt lägre 2020 än 2013, kanske på grund av att vattnet nu var ganska grumligt.

Småvatten 4. Åkerkant öster om Bygården.

Småvatten 4

En liten grop med buskvegetation. Här fanns lite vatten, men för lite för att grodlek skulle kunna vara möjlig.

Småvatten 5. En stig i skogen öster om Bygården.

Småvatten 5

Detta småvatten utgörs av en tidvis översvämmad del av en stig som löper utmed Kvisljungebybäcken. Under våren 2020 var den (liksom våren 2013) för torr för att grodlek skulle kunna äga rum där.

Småvatten 6

En sänka under ett enbuskage. Under våren var här inget vatten kvar. Ingen grodlek varken 2020 eller 2013. Bild på objektet saknas.

Småvatten 7. Uppe på berget mellan Bygården och Trulsegårdsområdet.

Småvatten 7

Uppe på berget mellan Trulsegårdsområdet och Kvisljungeby/Bygården ligger denna damm i en klippskreva. Omgivningen består av hällar med enbuskar samt gräsmark i sprickor och sänkor med en, björk och ek. Stränderna består av gungfly av starr och vitmossor. En ganska stor del av vattnet är öppet och det finns gott om grunda strukturer. I nordkanten låg gott om rom, gissningsvis ett hundratal romklumpar samt några enskilda. Spel av både åkergroda (4 ex) och vanlig groda (1 ex) hördes och sågs.

Småvatten 8. En av flera sänkor och fuktstråk i skogen norr om småvatten 7.

Småvatten 8

I skogen norr om småvatten 7 finns flera sänkor och ett fuktstråk som hade vattenspiegel under hösten 2019 men inte under våren 2020. I ett fuktstråk är det visserligen blött, men inte tillräckligt mycket vatten under ett normalår för att groddjur ska kunna leka. Under extremt blöta vårar kan sannolikt åtminstone fuktstråket tänkas fungera som lekmiljö för grodor.

Småvatten 9. Litet vatten uppe på berget vid Trulsegård.

Småvatten 9

Detta småvatten ligger omgivet av högvuxna enar och hållmark, samt tall- och björkdominerad skog i en spricksträckning mot väster. 2013 var här inte tillräckligt med vatten för groddjurslek. Vid besöken våren 2020 bedömdes vattennivåerna vara tillräckliga och inventering genomfördes därför. Inga groddjur påträffades dock.

Småvatten 10. Delen med mest vatten kvar vid besöken våren 2020.

Småvatten 10

Sumpskog med ytor med öppen vattenspegel. Längst i norr fanns ett parti med 1–1,5 dm djupt vatten, i övrigt var vattnet mycket grunt. Inga groddjur påträffades. Sannolikt är området för grunt och uttorkande och eventuellt för skuggigt.

Referenser

Ahlén, J. & Svedholm, J. 2013. Inventering av naturvärden och groddjur vid Skra bro och Kronängen, Björlanda, Göteborgs stad. Underlag för detaljplan. Rapport i pdf till Göteborgs stads stadsbyggnadskontor.